

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกนี้ปั่นป่วนวุ่นวายกันทุกวันนี้
เพราะขาดรักขาดไมตรีสมานฉันท์
โลกจะสุขยิ่งนักถ้ารักกัน
ความรักนั้นจรจรโลงใจใคร เทียมทาน

จากบทอรรถของของ วาสนา เลขะพันธ์ (2523 : 46) ข้างต้นนี้ เป็นส่วน
หนึ่งที่ทำให้เราทราบว่า การที่สภาวะการณ์ของโลกนี้ปั่นป่วน คนเราทะเลาะวิวาทและฆ่าฟันกันนั้น
เป็นเพราะคนเราขาดความรัก ความเมตตา และความมีไมตรีต่อกัน ซึ่งนับได้ว่าเป็นปัญหา
ที่สำคัญยิ่งของโลกยุคปัจจุบัน อันที่จริงแล้วความรัก ความเมตตา และความมีไมตรีต่อกัน ก็คือ
คุณธรรมในทางศาสนานั้นเอง แม้แต่ค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการของสำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติก็มาจากคุณธรรมของศาสนาด้วย และค่านิยมพื้นฐานที่จำเป็นต้องปลูกฝังให้
แก่คนไทยทุกคนโดยเร่งด่วนที่สุดก็คือ การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา หากมีค่านิยมข้อนี้แล้ว
จะทำให้มีค่านิยมข้ออื่น ๆ ตามไปด้วย (สมพร เทพสิทธา 2525 : 19) การปฏิบัติตาม
คุณธรรมของศาสนานั้นเป็นเรื่องของจิตใจ และที่สำคัญก็คือในตัวของคนเราทุกคนจะมีใจเป็นนาย
กายเป็นบ่าว หรือจิตเป็นผู้นำของกาย (พุทธทาส อินทปัญโญ 2525 : 74) กล่าวคือ
ถ้าจิตของคนเราเป็นทุกข์ กายก็จะเป็นทุกข์และเจ็บป่วยด้วย แต่ถ้าจิตของคนตั้งอยู่ใน
ความดีแล้ว ทุกอย่างก็จะดีตามไปด้วยเช่นกัน

ทุกวันนี้ประชาชนคนไทยบางส่วนกำลังประสบกับปัญหาและความทุกข์ยากอย่างหนัก
เพราะคนเหล่านั้นไม่ค่อยปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และยังมีขาดค่านิยมพื้นฐานอื่น ๆ ที่ถูกต้อง

ค่านิยมในหมู่ประชาชน เนื่องจากประชาชนต้องต่อสู้แข่งขันกันเพื่อความอยู่รอดในสังคม คนส่วนใหญ่จึงคิดถึงตัวเองก่อน ค่านิยมที่แสดงออกถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จึงเปลี่ยนแปลงไป ดังที่ สุนน อมรวิวัฒน์ (2527 : 66 - 67) กล่าวว่า สมัยนี้คนกินรวบไขว่คว้า แกงแย่งของทีกันเพื่อให้ได้มาซึ่งเงิน บริญา อำนาจ อิทธิพล ตำแหน่งหน้าที่ และลาภยศสรรเสริญ เขามีความคิดว่าคนที่มีความรู้สูงที่สุดคือคนที่มีความรู้และความสามารถมากที่สุด เงินคือพระเจ้าที่บันดาลทุกสิ่งทุกอย่างได้ อำนาจยอมอยู่เหนือคุณธรรม นารีมีรูปเป็นทรัพย์ ตำแหน่งและอิทธิพลนำความมั่งคั่งมาสู่คน ความหรูหราฟุ่มเฟือยแสดงถึงรสนิยมสูง ทันสมัย และความมีหน้ามีตา เมื่อคนเรามีค่านิยมอย่างนี้ความเห็นแก่ตัวย่อมมีมาก แรงของคันทหา ความโลภ ทะยานอยากได้ทำให้ดวงตามีคอบคมองไม่เห็นจริยธรรมใด ๆ ความกินรันททุกอย่งทุกเวลาล้วนมุ่งไปสู่การให้ได้มาซึ่งเงินและอำนาจ ค่านิยมเช่นนี้โคจรลลากล้างคมดงไปสู่ความเสื่อมโดยแท้

หากสถานการณ์ภายในสังคมของเราเป็นเช่นนี้ เยาวชน นักเรียน และนิสิตนักศึกษา ก็จะมีเห็นแต่ตัวอย่างที่ไม่ดี และอาจเขาเป็นแบบอย่างได้ เรื่องนี้ จอห์นสัน (Johnson - 1960 : 120) พบว่า เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากผู้อื่น โดยที่ผู้อื่นจะตั้งใจสอนหรือไม่ก็ตาม สังคมและบุคคลที่อยู่แวดล้อมตัวเด็กจะมีอิทธิพลต่อการเลียนแบบอย่างของเด็กทางหนึ่ง โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่น เพราะวัยนี้ที่ทัศนคติและค่านิยมจะมีส่วนสำคัญในการเลือกและตัดสินใจประพฤติปฏิบัติของเด็กรมาก เด็กจะสังเกตเรียนรู้และเลียนแบบจากสังคมและสิ่งแวดล้อม ฉะนั้นถ้าเด็กได้แบบอย่างที่ดีเด็กก็จะประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับของสังคม แต่เป็นที่น่าวิตกว่าสภาพสังคมปัจจุบัน แบบอย่างที่ดีก็มี แบบอย่างที่ไม่ดีก็มีมาก จึงเป็นการยากที่เด็กวัยรุ่นจะตัดสินใจเลือกยึดถือว่าตัวอย่างใดจึงจะเหมาะสมและเกิดประโยชน์แก่ตน เด็กจึงแสดงออกซึ่งความคับข้องใจ ความสับสนอันเนื่องมาจากเด็กไม่สามารถจะรู้ได้แน่ชัดถึงบทบาทของตัวเองหรือการกระทำอันเป็นที่ยอมรับในสังคมกลุ่มนั้น

ปัญหาค่านิยมค่านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาได้ออกให้เกิดความวิตกกังวลแก่ บิดามารดา ผู้ปกครอง และครูอาจารย์โดยทั่วไป แต่ละฝ่ายต่างก็พากันบักความรับผิดชอบให้แกผู้อื่น และมีการกล่าวโทษกันและกัน ดังที่ ชวข สว่างสุชาติ (2506 : 22) กล่าวว่า พ่อแม่ก็โทษครูว่าอบรมเด็กไม่ดี ครูก็โทษพ่อแม่ว่าปล่อยปละละเลยเด็ก ไม่ดูแลปกครองเด็กให้ดี

บ้านก็โทษว่าภิกษุสงฆ์ไม่ดำรงตนอยู่ในฐานะที่จะยกระดับวิญญาณของปวงชน วัฑฒ์โทษบ้านว่า
 หางเห็นไม่น่าพาต่อคำสอนของพระภิกษุสงฆ์ นอกจากนั้นในส่วนตัวเด็กซึ่งเป็นตัวการของการ
 กล่าวโทษกัน ก็ยังโทษผู้ใหญ่และครูอาจารย์ว่า เป็นบุคคลที่ล้าสมัย ไม่ให้เสรีภาพและคอย
 ชักขวางความเจริญเติบโตของเด็ก

อย่างไรก็ตาม สถาบันที่มีหน้าที่ปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานต่างกันต่าง ๆ ให้แก่เยาวชนเพื่อ
 ให้เยาวชนมีการรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานและปฏิบัติตามคือ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา
 และสถาบันการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท สถาบันต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องมีความรับผิดชอบ
 ซอปร่วมกัน มิใช่ต่างก็ผลักความรับผิดชอบให้แก่ผู้อื่นเหมือนในอดีต โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษา
 ในฐานะที่เป็นสถาบันสูงสุดทางการศึกษา ควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการอบรมสั่งสอนและ
 ปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานให้แก่บัณฑิตนักศึกษาด้วย แต่ตามสภาพความเป็นจริงนั้น วิจิตร ศรีสอาน
 (2518 : 11) กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันยังมุ่งเน้นการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคน
 (Manpower) และออกจะละเลยการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ (Manhood) อยู่มาก
 จึงมุ่งสอนกันแต่วิชาชีพเพื่อบ่อนทำลายแรงงานและให้ความสนใจทางด้านความประพฤติและ
 คุณธรรมน้อยไป ทำให้บัณฑิตที่ออกไปมีความรู้สูงแต่คดอยทางคุณธรรม มีความคิดแคบ ๆ เห็น
 แก่ตัว ไขปัญญาที่ฝึกฝนมาจากสถาบันไปในทางที่ผิด ทำให้ชีวิตของตนเองและสังคมรวมทั้ง
 ประเทศชาติเดือดร้อน ความมั่นคงสั่นคลอนเพราะความรู้สูงคุณธรรมต่ำ กลายเป็นมหาโจร
 (อ่ำไพ สุจริตกุล 2522 : 9) มีการทุจริตประพฤติมิชอบเกือบทุกวงการ เอารักเอาเปรียบ
 แก่งแย่งชิงดีกัน บัณฑิตเหล่านี้ออกไปสร้างปัญหาความวุ่นวายและวิกฤตการณ์ให้แก่สังคมได้มาก

ถึงนั้นถึงเวลาแล้วที่สถาบันอุดมศึกษาควรจะมีมุ่งเน้นการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์
 โดยการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานให้แก่บัณฑิตนักศึกษา ควบคู่ไปกับการพัฒนากำลังคน ดังที่ ไพฑูรย์
 สีนลารัตน์ (2522 : 29) ได้กล่าวไว้ว่า สถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้ผู้เรียนมีทัศนคติและ
 บุคลิกภาพที่กว้าง ไม่แคบเฉพาะในสาขาวิชาชีพของตน มีความรับผิดชอบ เสริมสร้างคุณธรรม
 กานต่าง ๆ เช่น ค่านิยมในค่านคุณธรรมของศาสนา เพื่อส่งเสริมให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ทั้งนี้เพื่อ
 ให้สำเร็จออกไปเป็นบัณฑิตที่มีความรู้ มีค่านิยมทางจริยธรรมอันเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต
 ในทางที่ถูกต้อง แล้วปัญหาทุกชนิดของสังคม ประเทศชาติและของโลกก็จะได้รับการแก้ไขได้

อย่างง่ายดาย ฉะนั้นผู้รับผิดชอบในสถาบันอุดมศึกษา จึงควรมองและพิจารณาหลายด้าน มิใช่
มุ่งแต่ความเป็นเลิศทางวิชาการด้านเดียวเท่านั้น

การแก้ไขปัญหาค่านิยมทางจริยธรรมของบุคคลนั้น สุนน อมรวิวัฒน์ (2527 : 67)
กล่าวว่า ต้องการความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย และมีองค์ประกอบในการแก้ปัญหามาก
ประการ บทบาทของรัฐบาลในการลดกิจกรรมของแหล่งอบายมุขก็ดี การที่บุคคลชั้นนำของ
ประเทศได้แสดงความสนใจและเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติธรรมก็ดี บทบาทของสภาและ
สมาคมทาง ศาสนาในการร่วมกันแก้ไขฟื้นฟูศีลธรรมของเยาวชนและประชาชน ล้วนแสดงให้เห็น
เห็นความเคลื่อนไหวของการยกระดับจิตใจของคนไทยในสังคมอย่างเห็นได้ชัด แต่หากปัญหา
เหล่านี้ไม่ได้รับการแก้ไขก็จะกลายเป็นปัญหาสังคมที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชน
อย่างมาก และรากฐานของสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาเช่นนี้อาจมีหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นด้าน
เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคมและวัฒนธรรม ก็ตาม แต่สาเหตุที่เห็นได้เด่นชัด
ประการหนึ่งก็คือ ผลจากการครอบงำทางด้านวัฒนธรรมจากประเทศตะวันตก ทำให้เกิดความ
ระส่ำระสายแก่วัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของไทย ซึ่งเคยยึดถือปฏิบัติกันมาแต่กาลก่อน ประชาชนยอม
รับเอาค่านิยมทางวัฒนธรรมที่ลอกเลียนแบบมาจากต่างชาติ และค่านิยมที่เหมาะสมกับสังคมไทย
นั้น ก็ยังขาดการกำหนดแนวทางปฏิบัติที่แน่นอนและชัดเจน ทำให้ประชาชนขาดความสำนึกที่
จะประพฤติปฏิบัติตามค่านิยมที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตของคนไทยอย่างจริงจัง และด้วยเหตุนี้
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปลูกฝังค่านิยม
ให้เป็นไปตามวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของไทย จึงได้ทำการศึกษาเพื่อหาค่านิยมที่พึงประสงค์สำหรับ
คนไทย ผลการศึกษาและวิจัยได้กำหนดค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามประกาศของคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ (คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2525 : ประกาศคณะกรรมการวัฒนธรรม
แห่งชาติ) ซึ่งเชิญชวนให้ชาวไทยทุกคนร่วมใจกันปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการคือ

1. การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
2. การประหยัดและออม
3. การมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย
4. การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
5. การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

การที่จะปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานเหล่านี้ให้เป็นผลในทางปฏิบัติสำหรับประชาชนอย่างแท้จริงนั้น ต้องใช้วิธีการหลายอย่างประกอบกัน แต่วิธีที่สำคัญอย่างหนึ่งคือการ เริ่มปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานให้แก่เด็กหรือเยาวชน เพราะเด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า ดังนั้นการนำค่านิยมพื้นฐานไปปลูกฝังให้แก่เด็กเรียน และนิสิตนักศึกษาในสถาบันการศึกษานั้น เป็นสิ่งที่ควรกระทำอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในสถาบันอุดมศึกษา เพราะปัจจุบันนี้ปัญหาที่เกี่ยวกับความประพฤติและการปฏิบัติของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยที่เกิดขึ้นอยู่เนือง ๆ นั้น ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น การทอนรับน้องใหม่ด้วยวิธีที่ผิด และการประพฤติที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ หลงใหลในวัฒนธรรมของต่างชาติ จึงทำให้เกิดค่านิยมที่ไม่เหมาะสม อันจะเป็นผลเสียหายต่อสังคมส่วนรวมด้วย โดยเฉพาะนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาทางวิทยาเขตใน 29 วิทยาเขต ได้สร้างปัญหาให้กับวิทยาเขตนั้น ๆ อยู่เสมอ กล่าวคือ ในกรณีที่มีการแข่งขันกีฬาภายในของวิทยาเขต ซึ่งเป็นการแข่งขันกันระหว่างนักศึกษาคณะและแผนกวิชา ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งชนะอีกฝ่ายก็ไม่ยอมแพ้ จึงมีเรื่องทะเลาะวิวาทและตีกันเป็นประจำเกือบทุกปี แสดงว่านักศึกษาเหล่านั้นขาดความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และขาดความรักต่อกันด้วย และมีความเห็นแก่ตัวมาก โดยเฉพาะกองเชียร์และการเชียร์ก็คือเรื่องของ การพาดพิงเสีย พอกพูนนิสัยแห่งความเห็นแก่ตัวให้แก่พวกของตัว (พุทธทาส อินทปัญโญ 2526 : 60)

ดังนั้นหากไม่รีบแก้ไขปัญหาร่องค่านิยมต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ก็จะทำให้เกิดผลเสียหายต่อประเทศชาติอย่างแน่นอน และการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานให้แก่เยาวชน โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษานั้น ต้องมีวิธีการที่เหมาะสม ในการที่จะให้นิสิตนักศึกษาเหล่านั้นเกิดการรับรู้ (Perception) และยอมรับที่จะนำค่านิยมพื้นฐานไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันต่อไป ก่อนที่จะปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานให้แก่ นิสิตนักศึกษานั้น จำเป็นที่จะต้องศึกษาโดยการสำรวจพฤติกรรม การรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติค่านิยมพื้นฐานว่า นิสิตนักศึกษามีการรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานและปฏิบัติความมากน้อยเพียงใด จึงจะสามารถปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานให้แก่ นิสิตนักศึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามความมุ่งหมายที่ได้วางไว้

ผู้วิจัยตระหนักถึงปัญหานี้จึงได้สนใจที่จะศึกษาเรื่องนี้เพื่อหาผลสรุปหรือข้อยุติที่เป็นประโยชน์ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานให้แก่ นิสิตนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อสำรวจการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ดังนี้
 - 2.1 ระหว่างนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง
 - 2.2 ระหว่างนักศึกษาในกรุงเทพมหานครกับนักศึกษาในต่างจังหวัด

แนวเหตุผล ทฤษฎี หรือสมมติฐาน

ซงศ์ วงษ์จันทร์ (2525 : 16 – 23) อภิศเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กล่าวว่า ในบรรดาทรัพยากรทั้งหลายของชาตินั้น ทรัพยากรมนุษย์สำคัญที่สุด และ การที่จะพัฒนาคนจะต้องพัฒนาที่ความรู้สึกรักนึกคิดหรือจิตใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือสิ่งที่เรียกว่า ค่านิยม ปัจจุบันนี้ค่านิยมของคนไทยอยู่ในระยะที่ต่ำเป็นห่วง เพราะมีค่านิยมที่เป็นพิษเป็นภัย หรือเป็นอันตรายต่อส่วนรวมอยู่มาก เท่าที่คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ศึกษาพบว่า ค่านิยมของคนไทยที่เปลี่ยนไปจากเดิมมัน เปลี่ยนไปในทางที่ไม่พึงประสงค์ 12 ประการคือ

1. คนไทยในปัจจุบันละเลยเพิกเฉยต่อศีลธรรม เห็นว่าเรื่องของศีลธรรม เรื่องของศาสนา เป็นเรื่องที่โบราณและคร่ำครึ จึงไม่สนใจเท่าที่ควร
2. นิยมความสำเร็จทางวัตถุเป็นใหญ่ ใครมีเงินมาก มีอำนาจมาก และมีเครื่องบำรุงความสุขกันบ้าง 4 อย่างนั่นแหละ ก็ถือว่านั่นคือชีวิตที่ประสบความสำเร็จแล้ว ส่วนที่ว่า จะไถ่สิ่งเหล่านั้นมาโดยถูกต้องตามท่านองคตองธรรมหรือไม่ นั้น ก็มักไม่ค่อยคำนึงถึงกัน

3. มีความอ่อนแอและอับปัญญาไม่สูงงาน ชอบทำงานที่สบาย งานเบาเท่าไรยิ่งดี แค
 ขอให้ได้เงินมาก เพราะฉะนั้นเมื่อมีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรก็จะหวังพึ่งผู้อื่น บางทีก็พึ่งสิ่ง-
 คักคี่ลึลึลึลึ มีสามเทวดา และชอบบนบานศาลกล่าว ความขยันหมั่นเพียรที่จะเอาชนะอุปสรรค
 มีน้อยมาก

4. ขาดความรักชาติและการเสียสละเพื่อส่วนรวมอย่างจริงจัง บางคนรักชาติไม่
 จริง เพราะแม่แก่ภาษีอากรที่หนักเลียดถ้ามีโอกาสทำได้

5. คนไทยเรขาดความนิยมไทย ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญมาก และการที่ประเทศ
 ต่าง ๆ จะเจริญก้าวหน้าได้ ก็เพราะคนของเขามีชาตินิยมพอสมควร เขาใช้สินค้าที่ผลิตได้ใน
 ประเทศเขาเอง ส่วนคนไทยเรากลับนิยมซื้อสินค้าต่างชาติ และไม่สนใจที่จะซื้อสินค้าไทย
 เท่าที่ควร

6. นิยมประโยชน์ของคนเป็นสำคัญ ก่อนประโยชน์ของส่วนรวม ยิ่งประโยชน์ของ
 คนอื่นจะไม่คิดถึงเลย เพราะฉะนั้นทุกคนจะพยายามรักษากลประโยชน์ของตัวเอง ประโยชน์
 ของชาติก็รักษาเช่นกัน แต่เอาไว้ภายหลังประโยชน์ของคน

7. นิยมความหรูหราฟุ่มเฟือยเกินฐานะ กล่าวคือ บางคนรายได้ต่ำ แต่มีรสนิยมสูง
 จึงยอมเป็นหนี้สิน การใช้จ่ายก็เพื่อรักษาหน้าของตนเอง ชอบทำตนเป็นคนหน้าใหญ่ใจโต
 บางคนเลี้ยงเพื่อนจนลุ่มจม จักงานประเพณีอะไรก็ต้องทำแข่งขันกัน เชน งานบวชภาค งาน
 แต่งงาน และแม่แต่งงานศพ ทำให้งานประเพณีกลายเป็นงานหารายได้ไป เพราะตกบัตรเชิญ
 กันโดยทั่วถึง

8. นิยมความสนุกสนาน เอริกอร์อัยมัวเมา คนไทยบางส่วนถือว่าเรื่องกินและเรื่อง
 สนุกเป็นเรื่องใหญ่ บางคนถือว่าการทำงานเป็นเรื่องรองจากงานบันเทิงเสียอีก

9. นิยมการเป็นนัฒเลงหน้าใหญ่ใจโต ลักษณะเช่นนี้มีอยู่ในจิตใจของคนปัจจุบันมิใช
 น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบทไทย

10. นิยมความเป็นอยู่ที่สะดวกสบายเกินฐานะคือจะตองกินคืออยู่ที่ มีรถนั่ง เพราะฉะนั้นจึงยอมเข่นส่งเกือบทุกอย่าง ขอให้ได้ของมาใช้ดังที่ปรารถนาเท่านั้น

11. เชื่อไสยศาสตร์มากเกินไป บางรายเชื่ออย่างงมงายและไม่มีเหตุผล ถึงกับถูกหลอกและถูกคมก็มีปรากฏอยู่บ่อย ๆ

12. คนไทยในปัจจุบันหอกถึงชีวิตชนบท เขี่ยคหยามว่าเป็นชีวิตที่ล้าหลัง ไม่ทันสมัย ค่างก็คิ่นรนเข้ามาอยู่ในเมืองใหญ่ ๆ เช่น กรุงเทพฯ แลวกไม่กลับไปที่อื่น ชนบทจึงถูกทอดทิ้ง อยู่ทอดเวลา

ค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปทั้ง 12 ประการนี้ ล้วนแต่เป็นปัญหาและอุปสรรคขัดขวางความเจริญของบ้านเมืองโดยส่วนรวมทั้งสิ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นค่านิยมในทางลบ ส่วนค่านิยมในทางบวก อันเป็นที่พึงประสงค์ของคนไทยนั้นยังไม่ทราบแน่ชัดว่ามีอะไรบ้าง ดังนั้น พะนอม แก้วกำเนติ เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติในขณะนั้น (2523) ได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่งเรียกว่า คณะกรรมการศึกษาค่านิยมที่พึงประสงค์ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและครูอาจารย์จากหลายฝ่าย จำนวน 30 คน ผลการประชุมได้ลงมติว่ามีค่านิยมที่เป็นที่ต้องการของคนไทย 20 ข้อ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเห็นว่าค่านิยม 20 ข้อนั้นมากเกินไป ยากที่จะจำและนำไปปฏิบัติได้หมด จึงได้มอบหมายให้ โกวิท ประวาลพุกฤษ์ ทำการวิจัยเพื่อหาว่าค่านิยมใน 20 ข้อนั้น ประชาชนชาวไทยให้ระดับความชอบลดหลั่นกันอย่างไร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ จำนวน 16,000 คน ผลการวิจัยพบว่าค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเองอยู่ในอันดับต้น ๆ เช่น การรู้จักศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ ส่วนการมีวัฒนธรรมอยู่ขั้นดับที่ 17, 18 และความเคร่งครัดในคุณธรรมของศาสนายู่อันดับหลังสุด สรุปแล้วตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่เห็นว่า เรื่องส่วนตัวและการพัฒนาตนเองสำคัญมากกว่าส่วนรวม

ดังนั้น คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงคิดแก้ปัญหาโดยการเสริมสร้างค่านิยมที่ดีและส่งเสริมเผยแพร่ค่านิยมที่คนไทยเห็นว่าไม่สำคัญโดยด่วน เพื่อว่าบ้านเมืองจะได้ปลอดปลอดภัย แต่ค่านิยมมีถึง 20 ข้อ ไม่ทราบว่าจะให้ปฏิบัติตามข้อไหนก่อน คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงมอบหมายให้คณะอนุกรรมการฝ่ายวิจัยและพัฒนาวัฒนธรรม ซึ่งมี สาโรช บัวศรี เป็นประธาน

อนุกรรมการ กำหนดการคัดเลือกให้เหลือจำนวนชั้นน้อยลง ปรากฏว่าได้ค่านิยมที่เห็นว่าสำคัญ และจำเป็นต้องปลูกฝังให้คนไทย 9 ข้อ คือ การประหยัด ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติ ปัญญา การพึ่งตนเอง ความรับผิดชอบ ความสามัคคี การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม ความมีวินัย และความรักชาติ

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ก็เห็นว่าค่านิยม 9 ข้อนี้ ยังมี จำนวนมากอยู่อีก จึงได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นอีกชุดหนึ่ง เรียกว่า คณะอนุกรรมการส่งเสริม วัฒนธรรมทางใจ โดยมี เชื้อ สาริมาณ เป็นประธานอนุกรรมการ ทำการศึกษาเพื่อจะมี มีจำนวนชั้นน้อยลงอีก แต่ให้มีเนื้อหาครอบคลุมค่านิยมที่สำคัญเพียงพอสำหรับการเริ่มต้นว่าจะ มีจำนวนกี่ข้อ ในที่สุดก็ได้ค่านิยมอันพึงประสงค์ 5 ข้อ หรือค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการดังกล่าว แลวชงตน

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้พิจารณาให้นำค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการนี้ไปสู่อ การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคนในชาติซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ และค่านิยม พื้นฐานนี้ อาทต รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในขณะนั้นคือ เกษม ศิริสัมพันธ์ ใน ฐานะประธานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ประกาศเชิญชวนให้คนไทยทั้งชาติร่วมกันเสริม สร้าง ปลูกฝังและปฏิบัติ เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2525 และเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2525 อาทต พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ก็ได้ขอรับรองและขอความร่วมมือให้ประชาชน ชาวไทยทุกคนร่วมกันเสริมสร้างปลูกฝังและปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้วย ต่อมาคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติได้นำเรื่องค่านิยมพื้นฐานเสนอไปยังรัฐบาลว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญมาก ขอให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและแจ้งให้หน่วยราชการต่าง ๆ และเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมกันสนับสนุนและถือปฏิบัติด้วย ปรากฏว่า ทางการได้ให้ความเห็นชอบแล้วก็สนับสนุน โดยแจ้ง ให้กระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ถือเป็นหลักปฏิบัติ และนอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติได้ศึกษาพิจารณาวางแนวทางปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานไว้เป็นข้อ ๆ อย่างชัดเจน รวมทั้งสิ้น 62 ข้อ เพื่อให้ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานได้ง่าย (เชื้อ สาริมาณ 2525 : 5) ดังรายละเอียดในภาคผนวก และเพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้ได้ผลที่มีความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และมีความตรงตามโครงสร้าง (Construct validity) ของค่านิยม

พื้นฐานทั้ง 5 ประการ ผู้วิจัยจึงได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสำรวจพฤติกรรมกรรมการรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา โดยอาศัยแนวทางปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 62 ข้อของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นข้อกระทงด้วย เพียงแต่ปรับปรุงข้อกระทงในแบบสำรวจให้เหมาะสมและสื่อความหมายได้ง่ายสำหรับผู้ตอบแบบสำรวจและถูกต้องตามหลักการสร้างแบบสำรวจ ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำเท่านั้น (ดังตัวอย่างแบบสำรวจในภาคผนวก)

ทฤษฎีค่านิยม

ด้วยเหตุที่ค่านิยมมีอิทธิพลและบทบาทที่สำคัญต่อพฤติกรรมของมนุษย์ จึงได้มีการศึกษาเรื่องค่านิยมไว้มาก นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1909 เป็นต้นมาถือได้ว่าเป็นระยะที่สำคัญของความก้าวหน้าในการสร้างทฤษฎีค่านิยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลงานของ จอห์น ดีวอี้ (Dewey, quoted in Werkmeister 1970 : 40-61) เรื่องการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีเชิงตรรก (Studies in Logical Theory) และทฤษฎีการตีค่า (Theory of Valuation 1939) ซึ่งทฤษฎีเหล่านี้ได้มีอิทธิพลและเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อแนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมทางจิตวิทยาและการศึกษามาก

ดีวอี้ ได้อธิบายให้ความสำคัญของค่านิยมไว้ว่า ค่านิยมเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของมนุษย์ทุกรูปแบบ และแนวคิดตามทฤษฎีของดีวอี้ นั้น อาจสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ค่านิยมเกิดจากความปรารถนาของบุคคลที่จะปรับตัวให้เข้ากับความจำเป็นและความต้องการในสภาพชีวิตของเขา
2. ค่านิยมก่อให้เกิดแรงกระตุ้น (Vital Impulse) สร้างเป้าหมายและความมุ่งหวังถึงสิ่งที่ยึด บุคคลจึงเกิดความต้องการและความสนใจที่จะแสวงหาวิธีการและหนทางให้ได้สิ่งที่ยึด
3. การให้ค่านิยมเป็นพฤติกรรมที่สามารถศึกษาได้ด้วยวิธีการเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific Study) ในรูปของการสังเกต การวิเคราะห์ การทดสอบและพิสูจน์

4. การทำความเข้าใจกับค่านิยมได้อย่างแท้จริง ขึ้นอยู่กับความสามารถวิเคราะห์ถึงความต้องการในปัจจุบันของคุณ และ การคาดคะเนว่าเราจะได้รับความพึงพอใจได้ในสภาพการณ์ใดและด้วยวิธีการใด กับทั้งต้องมีการวิเคราะห์ประเมินใหม่ (Re-appraisal) อยู่เสมอ

ส่วนแนวคิดตามทฤษฎีการกระจายค่านิยมนั้น ราชส์, ฮาร์มัน และไซมอน (Raths, Harmin, and Simon 1966: 28-30) ได้อธิบายไว้ว่า "เราไม่ค่อยได้เกี่ยวข้องกับค่านิยมเฉพาะอย่างที่คุณคมีอยู่ แต่เราเกี่ยวข้องกับกระบวนการที่ทำให้บุคคลได้ค่านิยมนั้นมากกว่า ดังนั้นสิ่งสำคัญก็คือกระบวนการอะไรเล่าที่จะมีผลต่อการได้มาซึ่งค่านิยมอย่างใดอย่างหนึ่ง ความคิดนี้มาจากข้อสมมติที่ว่าไม่ว่าจะเป็นค่านิยมอะไรก็ตามแต่ที่บุคคลมีอยู่ ควรจะทำให้เขาสามารถดำเนินชีวิตได้ด้วยดีและอย่างฉลาด เช่นเดียวกับค่านิยมอื่น ๆ" ซึ่งจะเห็นได้ว่าทฤษฎีการกระจายค่านิยมนี้เป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งค่านิยมนั้น ๆ หรือกระบวนการรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมนั้นเอง และสิ่งที่เป็นที่คาดหวังของการใช้กระบวนการ การกระจายค่านิยม ก็คือการใช้อำนาจที่จะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นกับการกระทำของคนเราเข้าด้วยกัน

ค่านิยมที่สมบูรณ์หรือค่านิยมแท้

จากการวิจัยของ ราชส์, ฮาร์มัน และไซมอน เขาได้กำหนดเกณฑ์ที่จะทำให้บุคคลมีค่านิยมที่สมบูรณ์หรือค่านิยมแท้ได้ ซึ่ง เกณฑ์เหล่านี้ได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาค่านิยมด้วยกระบวนการ การกระจายค่านิยม หากค่านิยมที่บุคคลมีอยู่นั้นมาจากเกณฑ์ทั้ง 7 ประการนี้ ก็ถือได้ว่าค่านิยมนั้น เป็นค่านิยมที่สมบูรณ์หรือค่านิยมแท้ เกณฑ์ทั้ง 7 ประการนี้ได้แก่

การเลือกค่านิยม

1. เลือกอย่างอิสระ
2. เลือกจากแนวทางต่าง ๆ หลายแนวทาง
3. เลือกหลังจากที่ได้พิจารณาถึงผลที่จะเกิดจากทาง เลือกแต่ละอย่าง

การเห็นคุณค่าในค่านิยม

4. มีความสุขกับสิ่งที่ได้เลือกนั้น
5. เต็มใจที่จะยึดมั่นในสิ่งที่เลือกนั้นโดยเปิดเผย

การปฏิบัติตามค่านิยม

6. ทำอย่างใดอย่างหนึ่งกับสิ่งที่เลือกแล้ว
7. ทำสิ่งนั้นซ้ำ ๆ จนกลายเป็นแบบแผนของการดำเนินชีวิตต่อไป

นอกจากนี้ โรคีส (Rokeach 1968, อ้างถึงใน นีออน กลิ่นรัตน์ 2525 : 9 - 11) เป็นนักจิตวิทยาผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการขยายขอบข่ายการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมออกไปอย่างกว้างขวางที่สุดในรอบทศวรรษนี้ เขาได้สนับสนุนให้ใช้ค่านิยมเป็นตัวแปรหลักในการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ เพราะค่านิยมเป็นแกนกลางในการก่อให้เกิดพฤติกรรมตามแรงจูงใจ มโนทัศน์ และความสนใจ ทั้งยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งในศาสตร์และกิจการทุกสาขา

ความแนวคิดและทฤษฎีค่านิยมของโรคีสนั้น มีฐานคติ (Assumption) เกี่ยวกับค่านิยม 5 ข้อดังนี้

1. ค่านิยมเป็นสิ่งที่สืบเนื่องมาจากวัฒนธรรม สถาบันทางสังคม และบุคลิกภาพของกลุ่มคนในสังคมนั้น
2. ในขณะที่เดียวกันผลหรืออิทธิพลของค่านิยมก็จะแสดงออกมาทางมโนทัศน์และพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์ ในเกือบทุกรูปแบบ
3. ปริมาณของค่านิยมมีอยู่ไม่มากนัก และอยู่ในข่ายที่จะนับและศึกษาได้
4. ความแตกต่างของค่านิยมจะแสดงออกทางระดับ (Degree) มากกว่าทางอัน
5. ค่านิยมอาจรวมเข้าเป็นระบบได้

โรคีส ได้ให้ความหมายของค่านิยมไว้ว่า "ค่านิยมคือความเชื่ออย่างหนึ่งที่มีลักษณะถาวร เชื่อว่าวิธีปฏิบัติบางอย่างหรือเป้าหมายของชีวิตบางอย่างนั้น เป็นสิ่งที่ตัวเองหรือสังคมเห็นก็เห็นชอบ สมควรที่จะยึดถือหรือปฏิบัติมากกว่าวิธีปฏิบัติหรือเป้าหมายชีวิตอย่างอื่น" นอกจากนี้ทฤษฎีค่านิยมของ โรคีส ได้อธิบายธรรมชาติของค่านิยมไว้ดังนี้

1. ค่านิยมมีลักษณะมั่นคงถาวร หมายความว่า ค่านิยมมีความไม่เปลี่ยนแปลงง่าย เป็นสาเหตุที่ทำให้บุคลิกภาพของคนในสังคมหนึ่งแตกต่างไปจากกลุ่มคนในอีกสังคมหนึ่ง และการที่ค่านิยมมีลักษณะถาวรเพราะค่านิยมเกิดจากการอบรมสั่งสอนมาตั้งแต่วัยเด็ก
2. ค่านิยมมีลักษณะเปรียบเทียบความสำคัญ การปลูกฝังค่านิยมนั้นบุคคลได้รับการอบรมสั่งสอน โดยเน้นถึงความสำคัญของค่านิยมในแต่ละเรื่องต่างกัน เช่น ความซื่อสัตย์และการรักษาน้ำใจกัน บางสังคมอาจให้ความสำคัญในเรื่องของการรักษาน้ำใจกันมากกว่าความซื่อสัตย์
3. ค่านิยมมีลักษณะเป็นความเชื่อที่คงทนถาวรของบุคคล

สำหรับการรับรู้ (Perception) นั้นเป็นกระบวนการแปลความหมายหรือกำหนดความหมาย และความรู้อีกอันเกิดจากการรับความรู้สึก และการรับรู้ของอาศัยองค์ประกอบดังนี้

1. อวัยวะรับความรู้สึก หรือประสาทสัมผัส เพื่อทำหน้าที่ในการรับสัมผัส
2. การแปลความหมายและการกำหนดการรับรู้จะคงขึ้นอยู่กับความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิม เพราะฉะนั้นการรับรู้จึงเกิดจากรู้เดิมรวมกับการสัมผัส (เรณู ลิกษชาติ 2520 : 6) แต่ตามปกติคนเราย่อมมีความแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้เดิม ประสบการณ์เดิม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ด้วย ดังนั้นจึงทำให้คนเรารับรู้ในสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันได้เช่นกัน

จากแนวเหตุผลและทฤษฎีที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของค่านิยมพื้นฐานว่าสามารถช่วยพัฒนาประเทศได้ ด้วยการเน้นให้การศึกษแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชน

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในค่านิยมพื้นฐาน และพร้อมที่จะปฏิบัติตาม โดยอาศัยการรับรู้คือให้นักเรียน นิสิตนักศึกษา และประชาชนรับรู้และปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน เพราะการรับรู้เป็นกระบวนการนำไปสู่การปฏิบัติ และเมื่อคนไทยรับรู้และปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานโดยทั่วถึงกันแล้ว ก็จะทำให้พลเมืองของเรามีคุณภาพสูงขึ้น อันจะเป็นตัวจักรสำคัญในการช่วยพัฒนาประเทศต่อไปในการรับรู้ของคนเรานั้นแม้ว่าจะให้การศึกษาเรื่องค่านิยมพื้นฐานที่เหมือนกันก็ตาม แต่ผู้ที่รับรู้อาจจะรับรู้และตอบสนององค์การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานแตกต่างกันได้ ไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือชาย และผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องที่ที่ต่างกัน เช่น ชนบทกับในเมือง หรือต่างจังหวัดกับกรุงเทพมหานคร เพราะแต่ละคนย่อมมีความรู้เดิม ประสบการณ์เดิม และสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน เขาเหล่านั้นมีสิทธิ์ที่จะเลือกปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานข้อใดก็ได้ และในปัจจุบันยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยเรื่องการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาในวิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยมีความตั้งใจที่จะศึกษาหาความจริงว่า นักศึกษาชายและหญิง นักศึกษาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อนำผลสรุปและข้อมูลไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาของวิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษาต่อไป

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานดังนี้

1. การรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาชาย แตกต่างกับนักศึกษาหญิง
2. การรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกับนักศึกษาในต่างจังหวัด

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ตัวอย่างประชากรที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ที่กำลังศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ป.วส.) ในปีการศึกษา 2526 รวม 8 วิทยาเขตได้แก่ วิทยาเขตเทคนิค-กรุงเทพฯ วิทยาเขตบึงพระพิบูลย์ วิทยาเขตพัฒนการพระนคร วิทยาเขตชุมพร-เขตอุดมศักดิ์ วิทยาเขตเทคนิคภาคพายัพ วิทยาเขตเทคนิคตาก วิทยาเขตเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และวิทยาเขตเทคนิคภาคใต้ ซึ่งเลือกสุ่มตามที่ตั้งของวิทยาเขตและเพศของนักศึกษา (Stratified Random Sampling) ได้ตัวอย่างประชากร จำนวน 400 คน แยกเป็นนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร 200 คน ชาย 100 คน หญิง 100 คน และนักศึกษาต่างจังหวัด 200 คน ชาย 100 คน หญิง 100 คน

2. การวิจัยครั้งนี้จะมุ่งเน้นศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ (ตามแนวทางปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ) ของนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา (ประกอบ กรรณสูต 2525 : 6-7)

3. ตัวแปรที่ใช้ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา จำแนกได้ดังนี้

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ที่ตั้งของวิทยาเขต

3.1.2.1 ในกรุงเทพมหานคร

3.1.2.2 ทางจังหวัด

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ ค่านิยมพื้นฐาน 5

ประการ คือ

3.2.1 การพึ่งตนเอง ชยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ

3.2.2 การประหยัดและออม

3.2.3 การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย

3.2.4 การปฏิบัติความคุณธรรมของ ศาสนา

3.2.5 การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ขอตกลงเบื้องต้น

ขอตกลงเบื้องต้นสำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. ผู้วิจัยเชื่อว่าแบบสำรวจที่ใช้ในการวิจัยมีความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และมีเนื้อหาครอบคลุมปัญหาที่ต้องการศึกษา สามารถใช้เป็นเครื่องมือวัดพฤติกรรมการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานได้ตามวัตถุประสงค์ เพราะได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแล้ว

2. เชื่อว่านักศึกษาที่เป็นตัวอย่างประชากรทั้งหมดได้ตอบแบบสำรวจด้วยความจริงใจ เพราะไม่มีผลประโยชน์เสียกับนักศึกษาแต่อย่างใด และผู้วิจัยได้เดินทางไปพบและพูดคุยกับนักศึกษาเหล่านั้นก่อนที่จะแจกแบบสำรวจให้นักศึกษาตอบทุก ๆ วิทยาเขตด้วยตนเอง ปรากฏว่านักศึกษาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสำรวจเป็นอย่างดี

ความจำกัดของการวิจัย

ความคลาดเคลื่อนอาจเกิดเนื่องมาจากตัวแปรเกินอื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาได้ เช่น สถานภาพทางครอบครัวของนักศึกษาได้แก่ ภาวะทางเศรษฐกิจ การศึกษาและการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ตลอดจนสภาพแวดล้อมและตัวแบบ (Model) ที่นักศึกษามองเห็น ย่อมมีผลทำให้การวิจัยไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

ค่าจำกัดของค่าที่ใช้ในการวิจัย

การรับรู้ หมายถึง การที่นักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษายอมรับว่าตนเองเคยปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานหรือไม่ และตั้งใจจะปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานหรือไม่ถ้ามีโอกาส

ค่านิยมพื้นฐาน หมายถึง ค่านิยมขั้นเริ่มต้นสำหรับบุพเพให้แก่ประชาชนชาวไทยก่อนค่านิยมอื่น ๆ 5 ประการคือ

1. การพึ่งตนเอง ชยันตนิยมเพียร และมีความรับผิดชอบ หมายถึง การดำรงชีพอยู่ด้วยตนเอง ปราศจากการขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นโดยไม่จำเป็น ไม่เกียจคร้านทำงาน และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น อดทน ความผูกพัน พากเพียร รอบคอบและยอมรับในผลของการกระทำของตน ทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ
2. การประหยัดและออม หมายถึง การรู้จักใช้จ่ายไม่สุรุ่ยสุร่าย รู้จักแบ่งบันปันส่วนทรัพย์ และรู้จักมัธยัสถ์ รักษาทรัพย์ ไว้ใช้เมื่อจำเป็น
3. การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย หมายถึง การปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมกับข้อบังคับ ข้อตกลง มารยาท คีลธรรม และกฎหมาย
4. การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนแต่สิ่งที่ดีงาม ตามหลักพุทธศาสนา ได้แก่ การละเว้นความชั่ว ทำความดี และทำจิตใจให้สงบใสอันเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา

5. การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาให้เห็นว่า มีความต้องการที่จะจรรโลงไว้ซึ่งความเจริญรุ่งเรืองและความเป็นเอกราชของชาติ และจรรโลงไว้ซึ่งพระพุทธศาสนาให้คงอยู่ตลอดไป และมีความรักพระมหากษัตริย์ ได้แก่ การแสดงออกถึงพฤติกรรมที่จะปกป้องเทิดทูนไว้ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชวงศ์ รวมทั้งสถาบันกษัตริย์ด้วยความจงรักภักดี

วิทยาเขต หมายถึง สถานศึกษา 8 วิทยาเขต ซึ่งสังกัดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

หลักสูตรระดับวิชาชีพชั้นสูง หมายถึง หลักสูตรระยะเวลา 2 ปี หลังจากศึกษาหลักสูตรระดับวิชาชีพ

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ ระดับวิชาชีพชั้นสูง (ป.วส.) ในสถานศึกษา 8 วิทยาเขต ของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ประจำปีการศึกษา 2526

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. สามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานแก่นักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางให้แก่ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้ปกครอง และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานให้แก่ เด็ก เยาวชน และนิสิตนักศึกษาในทางที่ถูกที่ควรต่อไป

3. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานให้แก่ นิสิตนักศึกษา

4. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานให้แก่ประชาชนชาวไทย โดยสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในการเผยแพร่ค่านิยมพื้นฐานให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน อันจะนำไปสู่การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานต่อไปอย่างกว้างขวาง

5. ผลการวิจัยนี้จะป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา และจะเป็นประโยชน์ในการวิจัยต่อไปในอนาคตด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย